

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут гуманітарної підготовки та державного управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. директора інституту
гуманітарної підготовки та
державного управління
БОГДАН ГРИВНАК
2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ЕКОНОМІЧНЕ ВРЯДУВАННЯ ТА ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ

Освітній рівень

Магістр

Галузь знань

D – бізнес, адміністрування та право

Спеціальність

D4 - Публічне управління та адміністрування

Освітня програма

Публічне управління та адміністрування

Статус дисципліни

Обов'язкова

Мова викладання

Українська

Розробники:

Професор кафедри
публічного управління, адміністрування
і національної безпеки,
д-р екон. наук, професор
petrenko.viktor@nung.edu.ua

Віктор ПЕТРЕНКО

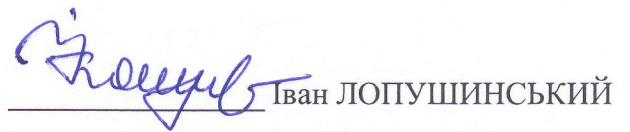
Доцент кафедри
публічного управління, адміністрування
і національної безпеки,
к. філос. наук, доцент
yaroslav.arabchuk@gmail.com

Ярослав АРАБЧУК

Протокол від «28»_серпня_ 2025 року №_1_.

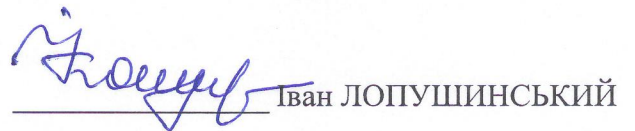
Завідувач кафедри
публічного управління, адміністрування і
національної безпеки,
д. держ. упр., професор

Іван ЛОПУШИНСЬКИЙ

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри
публічного управління, адміністрування і
національної безпеки,
д. держ. упр., професор

Іван ЛОПУШИНСЬКИЙ

Гарант ОП «Публічне управління
та адміністрування»,
к. держ. упр., доцент

Лариса МОСОРА

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	<i>Метою дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти компетенціями щодо отримання, постійного оновлення та поглиблення знань з питань економічного врядування і публічних фінансів на основі набуття практичних вмінь і навичок застосування законів, принципів, методів, технологій, процедур та інструментів управління та адміністрування об'єктами публічного управління.</i> <i>Завдання дисципліни:</i> формування у здобувачів комплексу теоретичних знань і навичок практичного використання конституційних і законодавчих засад професійної діяльності публічних службовців у сфері управління економікою і фінансами.
Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі	https://dn.nung.edu.ua/enrol/index.php?id=3741
Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити	-
Постреквізити	<i>Магістерська робота</i> <i>Державний кваліфікаційний іспит</i>
Результати навчання	<i>ПРН02. Вирішувати складні завдання публічного управління та адміністрування, ураховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.</i> <i>ПРН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення складних задач публічного управління та адміністрування.</i> <i>ПРН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реалізації управлінських та загальноорганізаційних структур.</i> <i>ПРН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовувати системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.</i>
Компетентності	<i>ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.</i> <i>ЗК08. Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення наявних та розроблення нових систем.</i> <i>ФК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівні.</i> <i>ФК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівні.</i>
Підсумковий контроль, форма	<i>Екзамен</i>
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	<i>Комунікація, критичне мислення, стресостійкість, відповідальність, вміння працювати у команді, лідерські навички</i>

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Згідно Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу відвідування здобувачами вищої освіти всіх аудиторних занять з пропонованої дисципліни за чинним, протягом семестру, розкладом є обов'язковим (<https://surl.lu/tqaerf>). Усі види навчальних занять можуть проводитися аудиторно, дистанційно (з використанням технологій дистанційного навчання) або у змішаному форматі. Конкретні форми навчання обумовлюються безпековою ситуацією та регулюються відповідними рішеннями адміністрації університету.

Спізнення на заняття не допускаються. Здобувачі вищої освіти протягом аудиторного заняття: активно працюють над виконанням необхідного обсягу навчальної роботи, поведуть себе дисципліновано, залишають аудиторію тільки за дозволом викладача та сприяють підтримці належного санітарного стану в навчальних приміщеннях. При роботі в режимі відеоконференцій здобувачі повинні працювати із ввімкненими відеокамерами, приєднуватися до заняття з персональної пошти. Найменування акаунту здобувача повинно містити його прізвище та ім'я для повної ідентифікації його особи. Усі види навчальних робіт і завдань слід виконувати вчасно, щоб зберігати загальний темп курсу, котрий сприяє ефективному засвоєнню матеріалу. Пропущені практичні заняття без поважних причин, зазвичай, відпрацьовуються.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

В університеті жодні форми прояву академічної недоброчесності не толеруються. Усі процедурні питання, які пов'язані з дотриманням принципів академічної доброчесності в процесі вивчення даної дисципліни студентами (здобувачами вищої освіти) регламентуються Положенням про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти ІФНТУНГ (<https://surl.li/wyfzgf>). Обов'язковою умовою вивчення дисципліни є дотримання всіма учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності. Неприпустимими вважаються елементи плагіату, списування під час виконання контрольних завдань (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв), фальсифікація та фабрикації в письмових роботах і виступах. Здобувачам слід виявляти самостійність у виконанні завдань, дотримуватися коректності посилань на джерела інформації.

При недотриманні академічної доброчесності при виконанні робіт, такі роботи анулюються, а студент повинен повторно виконати завдання самостійно. У випадку відхилення від дотримання принципів академічної доброчесності – реагування відбуватиметься відповідно до Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти ІФНТУНГ.

3) щодо оцінювання

Оцінювання здобувачів під час навчання здійснюється за 100-бальною шкалою. За умови виконання всіх видів робіт та завдань, які передбачені навчальним планом та підтвердження опанування на відповідному рівні результатів навчання (за семестр отримано не менше 35 балів за шкалою ЄКТС) здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю (екзамену) з дисципліни. Усі процедурні питання, які пов'язані з оцінюванням знань студентів (здобувачів вищої освіти), в процесі вивчення ними даної дисципліни, регламентуються відповідними положеннями університету. Такими основними документами є: Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу (<https://surl.lu/tqaerf>); Положення про систему поточного та підсумкового контролю результатів навчання здобувачів освіти (<https://surl.lt/zdyorv>), Положення про організацію поточного, семестрового контролю та атестацію здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій (<https://surl.li/gljhaw>).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Відпрацювання пропущених занять здійснюється у відведений для цього час відповідно до графіку проведення консультацій викладачами кафедри публічного управління, адміністрування і національної безпеки. Не виконане завдання здобувачем вищої освіти під час аудиторного практичного заняття підлягає захисту в позааудиторний час до наступного практичного заняття відповідно до графіку консультацій. За виконання такого завдання здобувачу нараховується зменшена кількість балів. Обсяги зменшення балів залежать від складності та трудомісткості завдання й доводяться викладачем до відома здобувача наперед. Умови допуску до перескладання модульного та підсумкового контролів, графік і форми перескладання регламентовані Положенням про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу (<https://surl.lu/tqacrf>).

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті (у випадку наявності такої можливості)

Визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти можливе при поданні здобувачем заяви щодо визнання; ідентифікації задекларованих у письмовій формі результатів неформального та/або інформального навчання, які підлягають оцінюванню за даною дисципліною: оцінювання задекларованих результатів навчання особи; прийняття рішення про визнання та зарахування особі відповідних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) освітньої програми або відмову у визнанні, згідно Положення про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу (<https://surl.lu/awvoid>). Результати пройденого здобувачем онлайн курсу можуть бути враховані як частина даної навчальної дисципліни, якщо вони відповідають окремим елементам змісту робочої програми та забезпечують необхідні компетентності і програмні результати навчання даної дисципліни.

Уніфікована інформація

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://surl.lu/bprhft>

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <http://surl.li/lxrb>

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/departament/yakist-osviti/04-anketuvannya>

9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року № 82. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salo.li/1E36Aae>

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Економічне врядування та публічні фінанси» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Усього	Семестр I
Кількість кредитів ECTS	4	4
Загальний обсяг часу, год.	120	120
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	36	36
– лекційні заняття	18	18
– практичні/семінарські заняття	18	18
– лабораторні заняття		
Самостійна робота, год	84	84
Форма семестрового контролю (іспит, залік, захист КР, захист КП)	Екзамен	Екзамен

3.2 Лекційні заняття

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
М 1	Економічне врядування	9	
Т. 1.1	Економіка як об'єкт публічного управління і адміністрування Економічна система як сукупність підсистем – об'єктів управління і суб'єктів господарювання. Теоретичні підходи до визначення категорії публічне врядування в соціально-економічній системі.	2	4.1 – 1÷16 4.2 – 1÷26
Т. 1.2	Аналіз світових моделей економічного управління Моделі управління: міжнародний досвід і підходи до модернізації управління. Інституціональні матричні моделі суспільства, їх трансформації і розвиток. Інститути економічної системи суспільства як об'єкти публічного управління. Децентралізоване управління.	2	4.1 – 1÷16 4.2 – 1÷26
Т. 1.3	Управління змінами в економічних системах шляхом проектування необхідних і доцільних інституціональних трансформацій Просторова інституціональна мега-матриця як інструмент аналізу, оцінювання, проектування і реалізації необхідних економічній системі змін.	2	4.1 – 1÷16 4.2 – 1÷26
Т. 1.4	Модель нового публічного врядування, управління і менеджменту Сучасні вимоги і перспективи удосконалення моделей на основі використання новітніх технологій та інструментів штучного інтелекту. Традиційні і сучасні функціональні моделі урядовців в контексті трансформації і розвитку шляхом інтелектуалізації управління і використання концепції інтелектокористування.	2	4.1 – 1÷16 4.2 – 1÷26
Т. 1.5	Прогресивний капіталізм Дж. Стігліца як зміна балансу між ринком, державою і громадянським суспільством Характеристики сучасних економічних ринкових систем. Роль лідерства в економічному врядуванні на основі застосування елементів і концепцій new public management і public governance на рівні галузей національного господарства, регіонів, в містах і територіальних громадах України.	1	4.1 – 1÷16 4.2 – 1÷26
М 2	Публічні фінанси	9	
Т. 2.1	Державні фінанси у системі інструментів регулювання економіки Кейнсіанська теорія стабілізації та стимулювання економічного зростання. Державна фінансова політика та механізм її реалізації. Фінансові ринки і міжнародні фінанси.	2	4.3 – 1÷20 4.4 – 1÷39 4.5 – 1÷10
Т. 2.2	Поняття та система публічних видатків у сучасній Україні Публічні видатки як складова фінансової системи держави. Загальнодержавні та місцеві фінанси, їх роль у розвитку економіки територій.	2	4.3 – 1÷20 4.4 – 1÷39 4.5 – 1÷10
Т. 2.3	Теоретичні основи фінансового менеджменту Менеджмент державних фінансів. Система забезпечення менеджменту, державних фінансів у період ринкової трансформації економіки і шляхи їх стабілізації.	2	4.3 – 1÷20 4.4 – 1÷39 4.5 – 1÷10
Т. 2.4	Організаційні основи фінансового менеджменту Система забезпечення фінансового менеджменту. Державний фінансовий контроль: необхідність, поняття, суть, принципи та види. Суб'єкти державного фінансового контролю та їх повноваження (ВР, Президент України Рахункова Палата, КМУ, Мінфін. Держаудиті ін.)	2	4.3 – 1÷20 4.4 – 1÷39 4.5 – 1÷10
Т. 2.5	Контролінг в державному управлінні Ревізії і аудит.	1	4.3 – 1÷20 4.4 – 1÷39 4.5 – 1÷10
	Усього годин	18	

3.3 Практичні (семінарські) заняття

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
М 1	Економічне врядування	9	
Т. 1.1	Економіка як об'єкт публічного управління і адміністрування Сучасне управління державою: шлях до доброго соціально-економічного врядування.	2	4.1 – 1÷16 4.2 – 1÷26
Т. 1.2	Аналіз світових моделей економічного управління Порівняльний аналіз і оцінювання моделей економічних систем світу: ліберально-ринкових (американська, шведська, японська тощо), редистрибутивних (СРСР, КНР, КНДР тощо).	2	4.1 – 1÷16 4.2 – 1÷26
Т. 1.3	Управління змінами в економічних системах шляхом проектування необхідних і доцільних інституціональних трансформацій Про можливості практичного використання теорії інституціональних матриць: С. Кірдіної, Панасюка-Петренка, Дзвінчука-Петренка-Орлів-Молодцова.	2	4.1 – 1÷16 4.2 – 1÷26
Т 1.4	Модель нового публічного врядування, управління і менеджменту Про необхідні зміни в методах і моделях економічного врядування в умовах глобальних змін і викликів сучасного стану економіки України та світу.	2	4.1 – 1÷16 4.2 – 1÷26
Т 1.5	Прогресивний капіталізм Дж. Стігліца як зміна балансу між ринком, державою і громадянським суспільством Про необхідні зміни у моделях і характеристиках персоналу вітчизняної системи публічного управління в контексті використання інноваційних технологій new public management і public governance.	1	4.1 – 1÷16 4.2 – 1÷26
М 2	Публічні фінанси	9	
Т 2.1	Державні фінанси у системі інструментів регулювання економіки Публічні фінанси як складова фінансової системи - категорія фінансового права. Бюджетна політика держави. Функції бюджету Бюджетне та фінансове законодавство.	2	4.3 – 1÷20 4.4 – 1÷39 4.5 – 1÷10
Т 2.2	Поняття та система публічних видатків у сучасній Україні Публічні видатки як складова фінансової системи держави. Видатки бюджету на економічну діяльність держави. Податки та податкова система України.	2	4.3 – 1÷20 4.4 – 1÷39 4.5 – 1÷10
Т 2.3	Теоретичні основи фінансового менеджменту Державний бюджет як головний засіб управління. Соціально-економічним розвитком країни та її регіонів. Публічні фінанси та фінансова політика держави. Бюджетний процес. Складання державного та місцевих бюджетів. Виконання Державного та місцевих бюджетів.	2	4.3 – 1÷20 4.4 – 1÷39 4.5 – 1÷10
Т 2.4	Організаційні основи фінансового менеджменту Суб'єкти державного фінансового контролю та їх повноваження (ВР, Президент України, Рахункова Палата, КМУ, Мінфін., Держаудит та інш.). Види фінансового контролю.	2	4.3 – 1÷20 4.4 – 1÷39 4.5 – 1÷10
Т 2.5	Контролінг в державному управлінні Система публічних фондів в Україні як матеріальна основа публічних фінансів. Публічні фонди грошових коштів місцевого самоврядування. Публічні фонди грошових коштів соціального призначення й накопичувальні фонди грошових.	1	4.3 – 1÷20 4.4 – 1÷39 4.5 – 1÷10
	Усього годин	18	

3.4 Лабораторні заняття

Лабораторні заняття по дисципліні не передбачені навчальним планом.

3.5 Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах даного курсу наводяться у таблиці 4.

Таблиця 4 – Види самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Кількість годин
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	20
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	26
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	18
Підготовка до екзамену	20
Усього годин	84

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 5.

Таблиця 5 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виноситься на самостійне вивчення	Кількість годин	Література
M1	Економічне врядування	13	
T. 1.1	Економіка як об'єкт публічного управління і адміністрування Ідеальний керівник. Вивчення функціональних моделей і вимог врядування і управління шляхом проходження тестів С. Делінгер, І. К. Аліеса та ін.	4	4.2 – 20, 21, 23, 24
T. 1.2	Аналіз світових моделей економічного управління Аналіз результатів особистого тестування, розробка і презентація плану удосконалення складових моделі керівника за І. К. Адісесом	3	4.2–23, 24
T.1.3	Управління змінами в економічних системах шляхом проектування необхідних і доцільних інституціональних трансформацій Доцільність використання, особисте проходження і аналіз результатів тесту К. Чіполла на орієнтованість складових інтелекту особистості керівника.	3	4.2 – 25
T. 1.4	Модель нового публічного врядування, управління і менеджменту Доцільність використання, особисте проходження і аналіз результатів тесту Інституту Геллапа Q12.	3	4.2 – 26
M2	Публічні фінанси	13	
T. 2.1	Державні фінанси у системі інструментів регулювання економіки Аналіз результатів децентралізації як основи формування самодостатніх органів публічної влади на прикладі територіальних громад Івано-Франківської області.	4	4.4 - 1
T. 2.2	Поняття та система публічних видатків у сучасній Україні Людські, соціальні і фінансові ресурси як основа соціально-економічного розвитку регіону і його територіальних громад. Аналіз і опрацювання на прикладі власного досвіду практичної роботи.	3	4.4 – 2, 3
T. 2.3	Теоретичні основи фінансового менеджменту Обґрунтування необхідності стабільності місцевих бюджетів як основи і запоруки успіху реформи з децентралізації управління територіальними громадами.	3	4.4 –5

Т. 2.4	Організаційні основи фінансового менеджменту	3	4.4 – 6
	Контролінг як основна складова мистецтва ефективного публічного управління. Самостійний пошук і аналіз прикладів використання контролінгу в практичному управлінні регіоном.		
	Усього годин	26	

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

Курсовий проєкт/робота не передбачено навчальним планом.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Економічне врядування

4.1. Основна література

1. Арабчук Я., Дзвінчук Д., Лопушинський І., Петренко В. Концепція стратегічного менеджменту в публічному управлінні Пауля Ната та Роберта Бекофа : український контекст. *Координати публічного управління*. 2024. № 2 (3). С. 55-71. URL: <https://kpu-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/37/36>
2. Дев'ять нарисів з управління змінами : навчальний посібник / Вербовська Л. С., Дзвінчук Д. І., Петренко В. П., Ясінська Й. / За заг. ред. проф. Петренка В. П. Івано-Франківськ: Місто-НВ, 2018. 164 с.
3. Дзвінчук Д. І., Гладій В. І. Попович В. В., Петренко В. П. Про доцільні зміни в управлінні стратегічним розвитком регіонів України в умовах війни (на прикладі Івано-Франківської області). *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2023. № 20. С. 398–422. URL: <https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/362/333>
4. Дзвінчук Д. І., Лютий М. О., Панасюк Р. В., Петренко В. П. Інтелект у публічному управлінні ресурсами територіальних громад України : наукова монографія / За ред. проф. Дзвінчука Д. І. і проф. Петренка В. П. Івано-Франківськ: Лілея-НВ. 2023. 368 с.
5. Іцхак Адізес. Ідеальний керівник. Чому це не ви. К. : Наш формат, 2017. 288 с.
6. Куцик П. О., Ковтун О. І., Башнянин Г. І. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку: монографія. Львів: ЛКА, 2015. 594 с. URL: <http://surl.li/ncnub>
7. Лібанова Е., Осауленко О., Черенько Л. Оцінка якості життя в Україні на основі суб'єктивних показників добробуту: монографія. Warsaw. RS GlobalSp. z O.O., 2020. 361 с. URL: <http://surl.li/auzul>
8. Микитенко В. В. (ред.), Алимов В. О., Ігнатська І. А. та ін. Формування потенціалу соціально-економічних та організаційних змін: монографія. К.: РВПС України НАН України, КНУТД МОН України, 2010. 875 с.
9. Михненко А. М. Інституалізація суспільного розвитку : навч. посіб. / А. М. Михненко, Е. М. Макаренко, Н. Г. Макаренко. К. : НАДУ, 2011. 292 с.
10. Чудик І. І., Дзвінчук Д. І., Кісь С. Я., Петренко В. П. Модель співпраці публічної влади і людських ресурсів в процесах стратегування. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2024. № 41. С. 128–136. URL: <https://pagjournal.iei.od.ua/archives/2024/41-2024/19.pdf>.
11. Dzvinchuk D. I., Ozminska I. D., Petrenko V. P. Philosophical Fundamentals of Root Causes of Degradation of Education System in Ukraine. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2022. Вип. 2. С. 71–81. URL: <http://perspektyvy.pdpu.od.ua/index.php/2022-ukr?id=68>
12. Dzvinchuk D., Orliv M., Janiunaite B., Petrenko V. Creating innovative design labs for the public sector: A case for institutional capacity building in the regions of Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*. 2021. № 19 (2). P. 320–332. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.19\(2\).2021.26](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.19(2).2021.26) (Scopus)

13. Petrenko V. P., Mazak A. V., Ozminska I. D., Malimon V. I., Serniak O. I. 3D Model of Managing the Sustainable Development Process of a Territorial Community. *International Journal of Sustainable Development and Planning* (Канада). 2023. Т. 18. № 4. С. 1129–1135. URL: <https://www.iieta.org/journals/ijstdp/paper/10.18280/ijstdp.180416> DOI: <https://doi.org/10.18280/ijstdp.180416> (Scopus)
14. Petrenko V., Grechanyk B. Investment and Innovation Systems (IIS) – the key institutions of the National Innovation System (NIS). *Innovative development of national economies*. Kharkiv, Ukraine, 2022. P. 2–45. DOI: <https://doi.org/10.15587/978-617-7319-64-0.ch1> (Scopus).
15. Petrenko V., Polyanska A., Verbovska L. and Bodnar G. A View on Harmonization of Interaction of Business Entities of a Changing. *Lecture Notes in Mechanical Engineering*. 2021. С. 342–359. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-78170-5_30 (Skopus)
16. Zdolność administracyjna państwa członkowskiego i kandydata do Unii Europejskiej. Pojęcie, przejawy i determinanty / Redakcja: Dmytro Dzvinchuk, Alina Khaletska, Vitalij Kovalchuk, Marek Mączyński, Ewa Skorczyńska. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. 2024. 634 s.

4.2. Додаткова література

1. Оболенський О. Ю. Інститути економічної системи суспільства як об'єкти публічного управління. *Науковий вісник Академії муніципального управління*. Серія : Економіка. 2010. Вип. 8. С. 24–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvamu_ekon_2010_8_5
2. Сокіл О. Г. Інституціональні чинники сталого розвитку соціально-економічних систем. *Агросвіт*. 2017. №6. С. 28–34. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/6_2017/7.pdf
3. Кульчицький Б. В. Типологізація суспільних економічних систем на порозі XXI ст. *LvivPolytechnicNationalUniversityInstitutional Repository*. URL: <http://ena.lp.edu.ua>
4. Геєць В.М. Інституційні перетворення і суспільний розвиток. *Економіка і прогнозування*. 2005. № 6.
5. Донченко О. Інституціональні матриці як структури колективної психіки. *Соціальна психологія*. 2008. № 3. URL: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/SoPs/2008_3/PDF/Donchenko.pdf
6. Єлагін В. П. Інституціональні перетворення як основа ефективного розвитку головних ресурсних сфер держави. *Вісник Національного університету цивільного захисту України*. Серія : Державне управління. 2014. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2014_2_15
7. Молодцов О. В. Методологічні аспекти теорії інституціональних матриць у контексті динаміки інституціональних змін. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2016. № 2. URL: http://el-zbirn-du.at.ua/2016_2/8.pdf
8. Петренко В. П. Роль і завдання економічної науки у трансформації інституціональної матриці сучасного українського суспільства / *Теоретико-методологічні трансформації економічної науки у XXI ст. : перспективи нової парадигми: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 28-29 трав. 2019 р.)*. Київ :Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. С. 90–92.
9. Костенок І. В. Інституціоналізація місцевого самоврядування як об'єкт демократичного державотворення: нові теоретичні підходи та можливості вивчення / І. В. Костенок // *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 7. С. 119–122. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/7_2013/30.pdf
10. Dzvinchuk D., Petrenko V., Orliv M., Mazak A., Ozminska I. «Progressive Capitalism» by J. Stiglitz: Rethinking the Priorities of Its Formation / *Journal of Business and Economic Development*. 2019. №4(4). Pp. 128–133. URL: <http://surl.li/ncnza>
11. Dzvinchuk D., Petrenko V., Orliv M., Molodtsov O. Three-dimensional model of the institutional matrix as a methodological tool for designing institutional changes / *Revista Galega de Economía*. 2019. №29 (1). Pp. 54–68. URL: <https://revistas.usc.gal/index.php/rge/article/view/6236>
12. Мороз В. М. Діалектика зв'язку змісту категорій «управління» та «менеджмент» у межах науки «державне управління». URL: <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/PublicAdministration/vol1/34-44.pdf>

13. Варцаба В. І., Петренко В. П. Гармонізоване управління і менеджмент – актуальний напрям розвитку теорії та практики управління. Стратегія економічного розвитку України. Зб. наук. праць КНЕУ ім. В. Гетьмана. 2014. №34. С. 3–8.
14. Петренко В. П. Розділ 3.1. Роль держави у забезпеченні соціальної відповідальності бізнесу / В. П. Петренко, В. І. Варцаба, А. Б. Лис // Трансформаційні процеси економічної системи в умовах сучасних викликів / За заг. редакцією В. І. Гринчуцького. Тернопіль: Крок, 2014. С. 157-162.
15. Lane, Jan-Erik. *New Public Management*. New York: Routledge, 2000. URL: https://www.routledge.com/New-Public-Management-An-Introduction/Lane/p/book/9780415231879?srsId=AfmBOoq3nIGL3OLhtQCR7VwjEJAS35IuurCnCQWpBQk_Zf7vMmJsdqi
16. Gruening, G. Origin and Theoretical Basis of New Public Management. *International Public Management Journal* 4 (2001), pp. 1–25. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1096749401000411>
17. Дзвінчук Д. І. Про доцільність використання модифікованої моделі «Діамант лідерства» в процесах відбору, підготовки та розвитку кадрів для об'єднаних територіальних громад України / Д. І. Дзвінчук, Р. В. Панасюк, В. П. Петренко // «Менеджер». Вісник ДонДУУ. Серія «Державне управління». 2018. Вип. 1(78) Маріуполь, ДонДУУ, 2018. С. 5-14. URL: <file:///D:/Users/%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87/Downloads/146-Article%20Text-479-1-10-20201021.pdf>
18. Дзвінчук Д. І. Про необхідність розвитку і поширення основ морального лідерства в практиці вітчизняного публічного управління і адміністрування / Д. І. Дзвінчук, М. О. Лютий, О. В. Лютий, В. П. Петренко / *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*. 2019. № 5(17). С. 31-38. URL: <http://surl.li/ncocr>
19. Victor Petrenko, Andriy Mazak, Iryna Ozminska, Vitalii Malimon, Oleg Serniak. (2023). 3D Model of Managing the Sustainable Development Process of a Territorial Community. *International Journal of Sustainable Development and Planning*. Vol. 18, No. 4, 2023, pp. 1129-1135. DOI: <https://doi.org/10.18280/ijstdp.18041>
20. Williams, Helen M., Julie Rayner, and Christopher W. Allinson. (2012). New Public Management and Organisational Commitment in the Public Sector: Testing a Mediation Model. *International Journal of Human Resource Management* 23.13 (2012): 2615–2629. EBSCOhost. Web. 9 March 2015.
21. James P. Pfiffner. (2015). Traditional Public Administration versus The New Public Management: Accountability versus Efficiency. *Institutionenbildung in Regierung und Verwaltung: Festschrift für Klaus König, A. Benz, H. Siedentopf, and K.P. Sommermann, eds. (Berlin, Germany: Duncker & Humbolt, 2004)*, pp. 443-454.
22. Cesar Allan Vera, Ma. Lourdes Brusola-Vera. Local Humanitarian Leadership: The View from Local Actors. Oxfam Pilipinas, 2021. 39 pp.
23. Kergoat A., Gray A., Dela Vega L. B., Lobo M., VandenBerg M., Jayasinghe N., Kumar R. The Power of Local Action: Learning and Exploring Possibilities for Local Humanitarian Leadership. 2020. URL: <https://www.localhumanitarianleadership.net/resources/the-power-of-local-action-learning-and-exploring-possibilities-for-local-humanitarian-leadership/>
24. Adizes@InstituteWorldwide. Наші послуги. Оцінювання лідерства PAEI. URL: <https://www.adizes.com/services#Tools>
25. IDRILabs. com. Test C. Cipolla. URL: <https://www.idrlabs.com/cipolla-temperament/test.php>
26. Q12 Supplemental Guide. Gallup World Headquarters, 2008. 24pp. URL: <https://www.naahq.org/sites/default/files/naa-documents/education/Q12-Supp-Guide.pdf>

Модуль 2. Публічні фінанси

4.3. Основна література

1. Азаренкова Г. М. Фінанси: Практикум : навч. посібн. / Г. М. Азаренкова, І. І. Борисенко. К.: Знання, 2008. 280 с.

2. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: Кол. Монографія. В.О.Антипенко, М.О.Баймуратов, О.В.Баталов та інш.; За ред.: В.В.Кравченка, М.О. Баймуратова, О.В. Баталова. К.: Атіка, 2007. 864-с.
3. Арабчук Я. І. Навчально-методичний комплекс Фінансове регулювання економіки. ІФНТУНГ 2014 р.
4. Арабчук Я.І. Контролінг в публічному управлінні: Навчальний посібник. 120 с.
5. Бондарук Т. Концептуальні засади реформування місцевих бюджетів України. Світ фінансів. 2011. №2. С. 168-171. URL: <http://surl.li/ncoem>
6. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
7. Бюджетна система України : навч. посібн. / під ред. С. І. Юрія, Й. М. Бескида. К. : НІОС, 2000. 400 с.
8. Василик О. Д. Державні фінанси України : підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 608 с.
9. Давиденко Н. М. Фінанси : підручник / Н. М. Давиденко, О. Є. Данилевська-Жугунісова. К. : Компринт, 2014. 491 с.
10. Дегтяр А. О., Гончаренко М. В., Лесная О. С. Публічні фінанси : навч. посібник / А. О. Дегтяр, М. В. Гончаренко, О. С. Лесная. Харків: С. А. М., 2011. 512 с.
11. Зайчикова В. В. Функції місцевих органів в умовах бюджетної реформи. Фінанси України. 2010. № 6.
12. Про відкритість використання публічних коштів : Закон України від 15.09.2015 р. № 679-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19#Text>
13. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
14. Європейська Хартія місцевого самоврядування. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036
15. Євтушенко О. Н., Ємельянов В. М., Андріяш В. І. Муніципальний менеджмент : у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 332 с. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/59>
16. Євтушенко О. Н., Ємельянов В. М., Андріяш В. І. Муніципальний менеджмент : у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 332 с. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/59>
17. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
18. Місцеві фінанси : навч. посібн. / Н. І. Власюк, Т. В. Мединська, М. І. Мельник. К. : Алерта, 2011. 328 с.
19. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія / С. М. Серьогін, Ю. П. Шаров та ін. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2016. 276 с. URL: http://www.dridu.dp.ua/proekt_ms/doc/monografiya_2016.pdf
20. Фінанси: підручник / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. К. : Знання, 2012. 688 с.

4.4. Додаткова література

1. Арабчук Я. Децентралізація як основа формування самодостатніх органів публічної влади. Житомирський національний агроєкологічний університет ім. Поповича 1У Всеукраїнська науково-практична конференція 15.05.2020. м. Житомир ЖНАЕУ, 2020. 260 с.
2. Арабчук Я. Місцеве самоврядування як домінанта громадянського суспільства та регіональної демократії в державі. Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 18 травня 2020 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. С.281 (с.183-186).
3. Арабчук Я. Соціальний ресурс – механізм реалізації державної політики Тези доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції Національний Університет “Львівська Політехніка” 18–20 червня 2020 р., м. Львів (с.65-67).

4. Арабчук Я. Фінансовий ресурс -основа соціально-економічного розвитку регіону. Житомирський національний агроекологічний університет ім.Поповича 1У Всеукраїнська науково-практична конференція 15.05.2020. м.Житомир ЖНАЕУ. 2020. 260 с.
5. Арабчук Я. І. Стабільність місцевих бюджетів – запорука успіху реформ з децентралізації. Вісник Запорізького національного університету Економічні науки. Збірник наукових праць 2019. 1(41). С.152.
6. Арабчук Я. І. Контролінг - складова мистецтва ефективного публічного управління. Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (серія «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості») випуск 2, 2019. № 2 (20).
7. Арабчук. Я. ПФУ. фінансова стабільність – запорука соціальної політики (ПФУ від респекту до панахиди).
8. Політичні партії та їхня роль у державотворчих і соціально-економічних процесах в Україні. Інвестиції: практика та досвід № 13—14/2021.
9. Базилевич В. Д. Державні фінанси : навч. посібн. / В. Д. Базилевич, Л. О.Баластрик; за заг. ред. В. Д. Базилевича. К. : Атіка, 2004. 368 с.
10. Благун І.С., Зварич І.Т. Економічне зростання регіону: моделі та методи аналізу // Тези доповідей Х науково-методичної конференції "Проблеми економічної кібернетики" з нагоди 40-ї річниці Економічної кібернетики 15-17 вересня 2005 р. м. Київ. - Донецьк: ТОВ „АПЕКС", 2005. 175-177 с.
11. Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії. Либідь, 2000. 368 с.
12. Богдан Т. П. Управління державним боргом і макрофінансові ризики в економіці України / Т. П. Богдан // Фінанси України. 2011. № 1. С. 13–22.
13. Бойцун Н. Є. Адаптація європейського досвіду управління місцевими фінансами в Україні. Фінанси України. 2005. № 5. С. 6–11.
14. Брігхем С.Ф. Основи фінансового менеджменту: Підручник. - К.: КП „Вазак", Молодь, 1997. - 998 с.
15. Бутко М.П. , Акіменко О.Ю. Інвестиційна домінанта сталого розвитку регіону в умовах інтеграції: монографія.- Ніжин:ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф».2009.-232 с.
16. Бутко М.П. Регіональне управління: інноваційний підхід: Навчальний посібник. К.:Знання України,2006. 560 с.
17. Бутко М.П. Регіональні особливості економічних трансформацій в перехідній економіці.-К:Знання України,2005. 476-с.
18. Бюджетний менеджмент : підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін. ; за заг. ред. В. Федосова. К. : КНЕУ, 2004. 864 с.
19. Василик О. Д. Бюджетна система України / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. 542 с.
20. Василик О. Д. Теорія фінансів : підручник. К. : НІОС, 2001. 416 с.
21. Василик О.Д. Державні фінанси України: Навч. посібник. - К.: Вища школа, 1997. 383с.
22. Васильєва Н. Підвищення соціальної спрямованості місцевих бюджетів. Управління сучасним містом. 2004. №1-3.
23. Воронова Л. К. Фінансове право України: підручник. К.: Прецедент ; Моя книга, 2006. 448 с.
24. Дребот І. О. Гарантування місцевого самоврядування в Україні: теоретико-методологічний аспект: монографія. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2010. 312 с.
25. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання Прес, 2004. 615 с. (Вища освіта ХХІ століття).
26. Жемеренко Є. В. Використання коштів місцевих бюджетів України. Фінанси України. 2005. № 8. С. 108–114.
27. Запатріна І. В. Бюджетна політика стимулювання економічного зростання та механізми її реалізації / І. В. Запатріна, Т. Б. Лебеда // Фінанси України. 2006. № 4. С. 38–45.
28. Карлін М. І. Державні фінанси України : навч. посібн. / М. І. Карлін. К. : Знання, 2008. 348 с.
29. Кириленко О. П. Місцеві бюджети України (історія, теорія, практика). К. : НІОС, 2000. 384 с.

30. Ковальчук С. В. Фінанси : навч. посібн. / С. В. Ковальчук, І. В. Форкун. Львів : "Новий Світ – 2000", 2006. 568 с.
31. Кравченко В. І. Фінанси місцевого самоврядування України: проблеми становлення (1989– 2001) / В. І. Кравченко. К. : ВД "КМ Academia", 2001. 458 с.
32. Кульчицький М. І. Формування та виконання бюджету за програмно-цільовим методом / М. І. Кульчицький, З. В. Перун // Фінанси України. 2005. № 2. С. 78–83.
33. Левицька Є. О. Впровадження програмно- цільового методу формування бюджетів / Є. О. Левицька // Фінанси України. 2004. № 6. С. 33–37.
34. Луніна І. О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин: монографія / І. О. Луніна. К. : Наукова думка, 2006. 432 с.
35. Мамонова В.В. Управління місцевим бюджетом та фінансами : навч. посіб. / В.В. Мамонова. Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2012. 224 с.
36. Місцеві фінанси: Підручник / За ред. О.П. Кириленко. К.: Знання, 2006. 677 с.
37. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / кол. авторів [заг. редакція, передмова Ф. О. Ярошенка]. – К. : Зовнішня торгівля ; УДУФМТ, 2010. 592 с.
38. Піхоцький В. Ф. Ефективність бюджетної політики як інструмент соціально-економічного розвитку 51 України / В. Ф. Піхоцький // Фінанси України. 2010. № 2. С. 30–37.
39. Сунцова С. О. Місцеві фінанси України / С. О. Сунцова. К. : ТОВ "Центр навчальної літератури", 2010. 488 с.

4.5. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. www.president.org.ua – сайт Президента України
2. www.kmu.gov.ua – Кабінет Міністрів України
3. www.rada.kiev.ua – Верховна Рада України (Закони України, Укази Президента, Постанови КМУ).
4. www.ukrstat.gov.ua – Держкомстат України.
5. www.me.gov.ua – Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України
6. www.minfin.gov.ua Міністерство фінансів України.
7. www.ucers.com.ua – Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова.
8. www.comparativelaw.kiev.ua – Центр порівняльного права при Міністерстві юстиції України.
9. www.worldbank.org – Світовий банк .
10. www.wto.org – Світова організація торгівлі.

5 ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Форми навчання: лекції і практичні заняття, самостійна робота, консультації.

При вивченні дисципліни відповідно до наказу ректора ІФНТУНГ “Про шифрування методів навчання, методів і форм оцінювання” від 24.06.2021 р. №150 (<http://surl.li/dhwqf>) використовуються такі методи навчання, які наводяться в таблиці 6.

Таблиця 6 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
ПРН 02	МН 1.1, МН 1.2, МН 2.1, МН 3.1, МН 7, МН 19, МН 20.2	МФО 1 – іспит МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль МФО 6 – письмовий контроль
ПРН 04	МН 1.1, МН 1.3, МН 2.1, МН 2.4, МН 3.1, МН 10, МН 11, МН 18, МН 20.2	МФО 1 – іспит МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль МФО 8 – тестовий контроль
ПРН 06	МН 1.1, МН 1.3, МН 2.1, МН 2.4, МН 3.1, МН 3.4, МН 7, МН 17, МН 18, МН 19, МН 20.3, МН 20.4	МФО 1 – іспит МФО 6 – письмовий контроль МФО 8 – тестовий контроль
ПРН 07	МН 1.1, МН 1.2, МН 1.3, МН 2.4, МН 3.4, МН 7, МН 8, МН 17, МН 20.7	МФО 1 – іспит МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролю, наведено в таблиці 7.

Таблиця 7 – Розподіл балів оцінювання

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
<u>МОДУЛЬ №1</u>	50
Контроль засвоєння теоретичних знань змістових модулів ЗМ1	25
Контроль практичних навиків по практичних заняттях	25
<u>МОДУЛЬ №2</u>	50
Контроль засвоєння теоретичних знань змістових модулів ЗМ2	25
Контроль практичних навиків на практичних заняттях	25
Усього балів (Сумарна оцінка поточного контролю (По))	100
Іспитова оцінка (Іо)	100
Підсумкова семестрова оцінка (Со) у 2 семестрі	$Co = (Po + Io) / 2$

Засвоєння модулів дисципліни М1, М2здійснюються за письмовим контролем (МФО 6) по завершенню кожного з модулів.

Сумарна оцінка поточного контролю (По) – сума оцінок поточного контролю здобувачів, а саме: результатів контрольних заходів, виконання практичних та інших робіт, передбачених робочою програмою. За умови виконання усіх видів робіт, передбачених навчальним планом та програмою і підтвердження опанування на мінімальному рівні результатів навчання

(отримано 35 балів за шкалою ЄКТС), здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю з дисципліни у формі іспиту.

Іспитова оцінка (Іо) – це кількість балів за стобальною шкалою, яку здобувач отримав під час складання семестрового іспиту.

Підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни (Со) визначається за формулою – $Co = (Po + Io) / 2$.

Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про систему поточного та підсумкового контролю результатів навчання здобувачів освіти (<https://surl.lt/zdyorv>).

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 8.

Таблиця 8 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 9).

Таблиця 9 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно —відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо —виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7 ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес відбувається в аудиторіях університету, оснащених мультимедійним обладнанням. У випадку дистанційного навчання робоче місце здобувача вищої освіти повинне бути обладнане ноутбуком або персональним комп'ютером з відеокамерою та мікрофоном з підключенням до мережі Інтернет.